

САДРЖАЈ

1. ЗНАЧАЈ РАЗГРАНИЧЕЊА У ЕГЕЈУ ЗА ГРЧКУ И ТУРСКУ	5
1.1. Односи егејских суседа под теретом историје и предрасуда	10
1.2. Нови миленијум, попшустање тензија и изазови промена	23
1.3. Кратки замах детанта и појава нових криза у односима	34
1.4. Јединственост географије и геополитичке ситуације Егејског мора	44
1.5. Важност Егеја за Грчку и Турску и шта је суштина спора	48
1.6. Источни Медитеран и нови изазови	53
2. ИСТОРИЈСКИ ОКВИР РАЗГРАНИЧЕЊА ГРЧКЕ И ТУРСКЕ У ЕГЕЈУ	60
2.1. Егеј у античко, византијско и османско време	60
2.2. Грчки ратови за независност и ослобађање острва у Егеју	70
2.3. Први светски рат и турско-грчки рат 1919-1922	77
2.4. Упостављање Лозанског оквира односа Турске и Грчке	84
Одредбе Лозанског споразума о егејским острвима и делимитацији у Егеју	96

Париски мировни споразум, Додеканез и дефинитивно успостављање егејског „баланса”	92
<i>Maie yoylavla 1-2</i>	95
3. ТУРСКА И ГРЧКА И САВРЕМЕНО ПРАВО МОРА	106
3.1. Кодификација права мора и правила поморске делимитације	111
Женевске конвенције и прве кодификације права мора	112
Трећа конференција о праву мора (UNCLOS III) и усвајање „устава океана” – Конвенције о праву мора	114
3.2. Границе и делимитација територијалног мора по конвенцији о праву мора	117
3.3. Делимитација епиконтиненталног појаса и искључиве економске зоне (ЕЕЗ) у савременом праву мора	122
3.4. Значај улоге међународног судства у уобличавању права поморске делимитације	129
3.5. Основни принципи делимитације поморских зона развијени кроз праксу судова	135
3.6. Однос Грчке и Турске према модерном праву мора	143
Грчка и Турска на Женевским конференцијама о праву мора	148
Егеј као узрок дијаматерално супротних ставова Грчке и Турске на Трећој конференцији о праву мора	163
4. ШИРИНА ТЕРИТОРИЈАЛНОГ МОРА У ЕГЕЈУ	163
4.1. Значај питања и ставови две земље око ширине територијалног мора	163
Турски прописи о територијалном мору	164
Грчки прописи о морским границама	167
4.2. Покушаји делимитације и демаркације територијалних вода у Егеју	169
4.3. Потенцијалне последице примене Конвенције о праву мора по ширину територијалног мора у Егеју	176
Разлози и правна аргументација турског противљења проширењу територијалног мора у Егеју	180

Грчка и граница од 12 миља територијалног мора из Конвенције	190
4.4. Да ли је разграничење територијалног мора у источном Егеју немогућа мисија	200
5. ЕГЕЈСКИ ЕПИКОНТИНЕНТАЛНИ ПОЈАС	204
5.1. Развој правног концепта епиконтиненталног појаса	205
5.2. Историјат спора Грчке и Турске око егејског епиконтиненталног појаса	212
Савет безбедности Уједињених нација о егејском епиконтиненталном појасу	218
5.3. Спор пред Међународним судом правде – случај „Егејски епиконтинентални појас”	222
Претходно питање надлежности Суда	224
Пресуда Међународног суда правде око надлежности у спору	228
5.4. Неуспели покушаји мирног решења спора путем преговора	231
5.5. Правна аргументација Турске и Грчке у спору око епиконтиненталног појаса	235
Грчки ставови и правна аргументација	235
Турски ставови око епиконтиненталног појаса у Егеју	239
6. ХИПОТЕТИЧКЕ ИСКЉУЧИВЕ ЕКОНОМСКЕ ЗОНЕ У ЕГЕЈУ	247
6.1. Увођење концепта искључиве економске зоне (ЕЕЗ) кроз Конвенцију о праву мора	247
6.2. Да ли је ЕЕЗ „прогутала” епиконтинентални појас?	254
6.3. Специфичности ЕЕЗ и других поморских зона медитеранских земаља	259
Да ли следи опште проглашавање ЕЕЗ у Медитерану?	263
Деривативне поморске зоне Медитеранских земаља	265
6.4. Грчка о ЕЕЗ у Егејском мору и источном Медитерану	270
6.5. Турски ставови о успостављању ЕЕЗ у Егеју и источном Медитерану	279
Мапе и илустрације поглавља 3-6	283

7. ЛЕВАНТСКИ ГАСНИ ЧВОР И ДЕЛИМИТАЦИЈА У ИСТОЧНОМ МЕДИТЕРАНУ	295
7.1. Источномедитеранска „гасна грозница” и трка у разграничењу	299
7.2. Турска узвраћа ударац: изненадно поморско разграничење Турске и Либије.	309
7.3. Грчки одговор: разграничења са Италијом и Египтом и припреме за проглашавање ЕЕЗ.	321
7.4. Нова ескалација и опасности од отворених сукоба	324
8. СПОРОВИ ОКО КОНТРОЛЕ ВАЗДУШНОГ ПРОСТОРА НАД ЕГЕЈОМ	328
8.1. Међународно право о правном статусу ваздушног простора изнад мора	328
8.2. Питање легалности спољних ваздушних зона и зона ваздушне одбране	337
8.3. Правни парадокс грчког ваздушног простора над морима.	340
8.4. Питање слободе прелета над турским мореузима	347
8.5. Спорови око граница зона контроле ваздушног саобраћаја у Егеју	350
8.6. Како решити спор око ваздушног простора	358
9. ПИТАЊЕ СУВЕРЕНИТЕТА НАД МАЊИМ ОСТРВЦИМА У ЕГЕЈУ	363
9.1. Случај Имиа/Кардак и увођење категорије „сивих зона”	363
9.2. Одредбе међународних споразума о разграничењу и острвца у Егеју.	370
Лозански споразум и договори Турске и Италије о Додеканезу	371
9.3. Правна аргументација Грчке и Турске у спору око суверенитета над мањим острвцима	376
10. ОСТРВА У САВРЕМЕНОМ ПРАВУ МОРА И ЕГЕЈ	404
10.1. Острва у међународним конвенцијама о праву мора.	405

10.2. Имају ли острва пуна изворна права на морске појасеве при делимитацији	412
10.3. Третман острва у судским делимитацијама	421
10.4. Шта значе пресуде међународних судова и трибунала за Егеј	433
<i>Маје из пресуда око улоге острва у делимитацији (Полавље10)</i>	439
11. ПРАВА ПРОЛАСКА КРОЗ ЕГЕЈ И ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ СЛОБОДЕ ПЛОВИДБЕ.	446
11.1. Дилеме око слободе пловидбе по Конвенцији о праву мора	446
11.2. Турски мореузи – значај и правни режим	455
Турски мореузи кроз историју и Лозански споразум	460
Конвенција из Монреа и садашњи режим турских мореуза	462
11.3. Опасности од ограничења слободе пловиде у Егеју услед примене одредаба Конвенције о праву мора	466
12. ДЕМИЛИТАРИЗОВАНИ СТАТУС ГРЧКИХ ЕГЕЈСКИХ ОСТРВА И ПОСЛЕДИЦЕ ПО НАТО У ИСТОЧНОМ МЕДИТЕРАНУ	475
12.1. Уговорни основ демилитаризације источноегејских острва	476
Лозански споразум и демилитаризација источноегејских острва	477
Споразум из Монреа и статус демилитаризације Лемноса и Самотраке	479
Париски мировни споразум и демилитаризација острва Додеканеза	483
12.2. Да ли је обавеза демилитаризације грчких источноегејских острва престала да важи	485
12.3. Последице егејских спорова по оперативну оспособљеност НАТО у Егеју	499
Егејски војни баланси	503
Може ли НАТО да планира заједничку одбрану у Егеју и источном Медитерану	507
Нове командне линије НАТО и последице по Егеј	510

13. ПРЕДЛОЗИ МОГУЋИХ РЕШЕЊА ЗА ЕГЕЈСКЕ ПРОБЛЕМЕ	515
13.1. Да ли су спорови око Егеја политички или правни и има ли наде за решење	518
13.2. Потенцијални методи решавања спорова – судски или преговори	523
13.3. Сугестије за ширину територијалног мора и епиконтиненталног појаса око источноегејских острва	531
Територијално море – питање свих питања	531
Како разграничити епиконтинентални појас и ЕЕЗ у Егеју	537
13.4. Важнији предлози доктрине за делимитацију поморских појасева у Егеју	540
13.5. Евентуално замрзавање спорова и теоријска могућност успостављања заједничких развојних зона у Егеју	552
Да ли је „модел Антартика” примењив у Егеју	552
Концепт и примери заједничких развојних зона и питање примењивости у Егеју	555
13.6. Уместо закључка – има ли наде за излаз уз егејског лабиринта	561
<i>Маје појавља 11-13</i>	573

ЛИТЕРАТУРА	582
----------------------	-----